

A close-up photograph of a hand holding a silver, textured pen. The pen is positioned over a document filled with various numerical values, likely from a financial statement or ledger. The numbers are arranged in columns and rows, with some in green and others in black. The background is slightly blurred, emphasizing the pen and the numbers it is pointing to.

СИСТЕМА JUST IN TIME В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ: СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Підготувала студентка
1 гр. 1м курсу ФФО
Дем'янова Інна
Науковий керівник: **Задніпровський О.Г.**,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку
та оподаткування

- У світі динамічного розвитку та глобалізації українські підприємства використовують нові підходи для оптимізації виробничих процесів, невід'ємною частиною цього процесу є досвід розвинутих країн та великих підприємств. Сучасна ринкова ситуація ставить перед підприємствами безліч серйозних проблем і, як наслідок, необхідність у впровадженні якісно нової форми управління суб'єктів господарювання.

- **Забезпеченню життєдіяльності підприємств в умовах нестабільного зовнішнього і внутрішнього середовищ та гострої конкурентної боротьби сприятиме використання в процесі управління підприємством повноцінної системи управлінського обліку та звітності. Покращення результатів діяльності, зниження витрат, швидке реагування на потреби споживачів – все це концептуальні основи системи**

**just in time («якраз вчасно»)
в стратегічному управлінському обліку.**

- Система «якраз вчасно» передбачає інтегрований управлінський підхід до підвищення якості продукції та підтримання своєчасності здійснення постачання, виробництва та збуту продукції.

- Одним із перших підприємств, які використали у виробництві систему «якраз вчасно», була компанія Toyota Motors, яка є засновницею цієї системи. Головною метою цієї системи було усунення витрат у виробничому процесі, щоб не додавати вартості готовому виробу.
- Саме впровадження виробничих систем типу «якраз вчасно» забезпечило успіх японських компаній на міжнародних ринках. Цілями систем типу «якраз вчасно» є виробництво необхідної кількості продукції заданої якості у максимально точний термін, коли саме вона необхідна.

Необхідні умови реалізації концепції «якраз вчасно»:

- наявність в економічній системі надійних постачальників;
- використання систем обміну інформацією про необхідні матеріальні ресурси;
- висока швидкість доставки;
- точна інформація про поточний стан виробництва, точні прогнози на найближче майбутнє.

В управлінському обліку система калькулювання «за останньою операцією» розроблена в контурі організації виробництва і управління «точно в час», де заходи менеджменту спрямовано на радикальне зниження витрат. На підприємствах, котрі застосовують систему «точно в час», організовують заходи щодо зниження запасів і витрат на внутрішньосистемне переміщення вантажів. Невеликі за величиною запаси матеріалів і готової продукції все ж створюються на випадок, якщо будуть порушені договірні умови термінів, якості, комплектації поставки матеріалів тощо. Проте зберігання запасів вимагає додаткових ресурсів на утримання складських приміщень, втрати в процесі зберігання, оплату праці складського персоналу, а в умовах війни – створюють ризик їх враження і втрати.

Позитивним при застосуванні калькулювання в системі JIT є те, що:

- ліквідується облік багатьох операцій, пов'язаних з рухом і наявністю матеріалів на складах;
- мінімізується облік операцій, пов'язаних з відпуском на виробництво матеріалів ;
- суттєво скорочується облік операцій, пов'язаних з рухом і наявністю матеріалів на складах, облік витрат в процесі виробництва та облік операцій, пов'язаних з випуском готової продукції.

Калькулювання собівартості по суті, починається при відвантаженні продукції покупцеві.

- Однак на сьогоднішній день можна сказати, що не є цілком доцільним використовувати систему «якраз вчасно» в Україні.
- ***У зв'язку з воєнним станом та бомбардуванням об'єктів критичної інфраструктури, дефіцитом пального виникають величезні проблеми з логістикою, точною інформацією про стан виробництва та наявністю постачальників. У свою чергу це ускладнює роботу за системою «якраз вчасно».***

- Більшість підприємства, які працювали за системою «якраз вчасно», втратили своїх постачальників, у зв'язку із закриттям виробництва, переміщенням в більш безпечні регіони, знищенням запасів на складах.
- Таким чином потрібно шукати нових постачальників які б задовольняли потреби споживачів у швидкі терміни та не збільшували додану вартість товарів, а також у короткі строки замінити постачальників у разі форс-мажорних обставинах.

- Також ускладнилась логістика транспортування, яка потребує нових маршрутів, інформування щодо стану автомобільних доріг, завантаженості на них, неможливості закрити потреби споживачів з окупованих територій, проблеми дефіциту пального.
- Відтак в теперішніх умовах потрібно зважувати всі ризики з якими може зіштовхнутися підприємство під час використання системи «якраз вчасно», та можливими збитками.

Висновки

- Система «якраз вчасно» має свої переваги та недоліки, але безперечно варта уваги для вітчизняних підприємств, але не на сьогоднішній день.
- В теперішніх умовах, ця система вже не може ефективно забезпечуватися перевіреною логістичною системою, впевненістю в поставці товарів і їх наявності, мінімізацією витрат та надійністю.

Дякую за увагу!